

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

11-106

9/13 OK No 982

247

DE

GEHEEL VERNIEUWDE EN VERBETERDE
TRAP DER JEUGD,

OF NAAUWKEURIGE EN BEVATTELIJKE
GRONDLEGGERS DER NEDERDUITSCH

SPEL-, LEES-, SCHRIJF- EN

TAAL-KUNST;

Niet alleen naar de eenvoudige vatbaarheid en het aangroeiend begrip der Leerlingen, van het A, B, C af, tot eene volkomene kennis in het spellen en lezen toe, ingerigt, maar ook zeer nuttig en noodzakelijk voor Ouders, die geene gelegenheid noch het vermogen hebben, om hunne Kinderen ter school te zenden.

KORT EN KLAAR, TOT ALGEMEEN HUIS-
EN SCHOOLGEBRUIK, OPGESTELD

DOOR

BASTIAAN CRAMER,

In leven, Hoog- en Nederduitsch Schoolhouder te ARNHEM.

Eerste Stukje.

TE LEYDEN BIJ

D. DU MORTIER EN ZOON,

1829.

Paedagogische Bibliothek
van het N. O. G.

—●—

Duitsch Kapitaal A / B / C.

A B C D E F G H I J K L M N O P
Q R S T U V W X Y Z.

Duitsch Gemeen A / B / C.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t
u v w x y z. Æ œ &c.

Romeinsch Kapitaal A, B, C.

A B C D E F G H I J K L M N O P
Q R S T U V W X Y Z. Æ œ.

Romeinsch Gemeen A, B, C.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u
v w x y z. æ œ ét &c.

Curcijsch Kapitaal A, B, C.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R
S T U V W X Y Z.

Curcijsch Gemeen A, B, C.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v
w x y z.

Kapitaal nieuw Schrijf - A, B, C.

A B C D E F G H I J K L M N O
P Q R S T U V W X Y Z.

Gemeen nieuw Schrijf - A, B, C.

a b c d e f g h i j k l m
n o p q r s t u v w x y z.

Kapitaal oud Schrijf - R, S, C.

R S C D E F G H I J K L M
N O P Q R S T U V W X Y Z.

Gemeen oud Schrijf - R, S, C.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r
s t u v w x y z.

C, Q, X en Z zijn vreemde Letters, en worden ook alleen maar in vreemde woorden gebruikt.

E E R S T E T R A P.

Woorden en Lettergrepen van twee Letters, uitgaande naar den klank van de vijf Zelfklinkers of Vokalen, a, e, i, o en u.

1. Les.					2. Les.				
Ba	be	bi	bo	bu	Na	ne	ni	no	nu
Cu	co	ci	ce	cu	Pu	po	pi	pe	pu
Da	de	di	do	du	Ra	re	ri	ro	ru
Fu	fo	fi	fe	fu	Su	so	si	se	su
Ga	ge	gi	go	gu	Ta	te	ti	to	tu
Hu	ho	hi	he	hu	Vu	vo	vi	ve	vu
Ja	je	ji	jo	ju	Wa	we	wi	wo	wu
Ku	ko	ki	ke	ku	Xu	xo	xi	xe	xu
La	le	li	lo	lu	Za	ze	zi	zo	zu
Mu	mo	mi	me	mu					

Woorden en Lettergrepen van twee Letters, waarin de Klinkers voorgaan.

3. Les.									
Ab	eb	ib	ob	ub	am	em	im	om	um
ac	ec	ic	oc	uc	an	en	in	on	un
ad	ed	id	od	ud	ap	ep	ip	op	up
af	ef	if	of	uf	ar	er	ir	or	ur
ag	eg	ig	og	ug	as	es	is	os	us
ak	ek	ik	ok	uk	at	et	it	ot	ut
al	el	il	ol	ul					

Woorden en Lettergrepen van drie Letters.

4. Les.									
Bla	ble	bli	blo	blu	Sla	fle	fli	flo	flu
Clu	cle	cli	clo	clu	Smit	fmo	fmi	fmo	fmu
Dra	dre	dri	dro	dru	Sna	fne	fni	fno	fnu
Flu	fle	fli	flo	flu	Spu	fpo	fpi	fpo	fpu
Gla	gle	gli	glo	glu	Tra	tre	tri	tro	tru
Klu	kle	kli	klo	klu	Vru	vre	vri	vro	vru
Pla	ple	pli	plo	plu	Wra	wre	wri	wro	wru
Pru	pre	pri	pro	pru					

Gelijkluidende uitgangen van meest al de Woorden van ééne Lettergreep, die met (a) en (aa) gespeld worden, door welke klankherhaling een leerling veel gemakkelijker het spellen zal kunnen ingeprent worden.

De uitgang op (a) zelve is reeds genoegzaam gezien; dus gaan wij over tot de overige Letters van 't A, B, C, en wel naar orde van hetzelfde.

5. Les.

Uitgang op ad en at, als op éénen klank.

bad	glad	mat	prat	spat	wrat
blad	grat	nat	rad en	stad	zat
brat	had.	pad	rat	vat	ens.
dat	kat	plat	schat	wat	

Uitgang op af en aft.

baf	draf	graf	laf	schaf	baft	draft
blaf	gaf	kaf	staf	straf	blaft	schaft.

Uitgang op ag, agt en acht.

bag	plag	bragt	lacht	plagt	tracht	zacht
dag	rag	gracht	magt	pracht	vacht	ens.
lag	vlag	jagt	nacht	schacht	vragt	
mag	zag	kracht	pacht	fmacht	wacht	

6. Les.

Uitgang op ak en akt.

bak	jak	pak	krak	vak	zwak	pakt
brak	krak	tak	sprak	vlak	bakt	zakt
dak	lak	stak	strak	wrak	hakt	ens.
hak	mak	fmak	tak	zak	lakt	

Uitgang op al, enz.

bal	mal	wal	kalk	hals	ge { mald stald geld valt.
dal	stal	zal	spalk	mals	
gal	tal	galg	talk	balkt	
hal	val	balk	valk		ver

7. *Les.**Uitgang op am, amd, ambt en ampt.*

dam	nam	ram	zwam	ge { kramd framd viamd	amte stampt.
ham	lam	stam	damd		
kam	kwam	tam	kamd		

Uitgang op an, and, ant, ans, anst en angst.

ban	brand	want	ge-zant	ge { transt danst kranst
dan	hand	zand		
jan	land	kant		
kan	mand	ba-lans	ver { glansd schanst angst langst vangst	
man	pand	dans		
pan	rand	glans		
span	tand	kans		
van	stand	mans		
band	wand <i>enz.</i>			

8. *Les.**Uitgang op ap en apt.*

grap	krap	sap	slap	ge { snap lapt snapt	be-trapt. <i>enz.</i>
kap	lap	schap	stap		
klap	pap	schrap	trap		

Uitgang op ar, ark, ard of art, arm, armd, arst.

bar	ark	kwart	arm	ge-karnd harst <i>enz.</i>
kar	bark	smart	darm	
nar	hark	tart	warm	
schar	park	be-nard	al-arm	er-barmd
star	hard <i>enz.</i>	ge-fard	er-barmd	
var	hare	ver-ward	ver-armd	

Uitgang op as en ast.

das	pas	gast	plast
glas	plas	jast	tast
gras	ras	kast	vast
jas	tas	last	wast
kas	vlas	mast	enz.
las	was	past	

Uitgang op auw, auwd, aauw, aauwd en aauwt.

dauw	kaauw	raauw	be-naauwd
ge-dauwd	naauw	gaauw	kaauwt.

9. *Les.*

Uitgangen van gelijkkluidende Woorden en Letter-grepen, die met aa gespeld en dus lang uitgesproken worden.

Uitgang op aad en aat, als van éenen klank.

braad	graad	smaad	zaad	graat	maat	staat
daad	kwaad	naad	naat	haat	plaat	straat
draad	raad	ge-waad	gaat	laat	praat	vraat.

Uitgang op aaf, aafd en aaft.

braaf	laaf	slaaf	ge-laafd	staaf	staft.
draaf	raaf	staaf	draaft	staft.	
graaf	schaaf	be-schaafd	graaft		

Uitgang op aag, aagd en aagt.

daag	klaag	taag	ge	{ draagt	waagt	
draag	kraag	plaag				{ haagt
graag	laag	zaag	ge	{ klaagt	enz.	
haag	maag	{ jaagd				{ plaagt
jaag	staag	{ daagd				{ vraagt

Uitgang op aak en aakt.

aak	laak	staak	haakt	ge	fmaakt		
baak	maak	taak	kraakt			staakt	
blaak	naak	vaak	laakt			wraakt	
braak	kwaak	waak	maakt			be	spraakt
draak	raak	wraak	naakt				
haak	schaak	zaak	kwaakt			ver - zaakt.	
kaak	fmaak	blaakt	raakt				
kraak	fnaak	kraakt	schaakt				

Uitgang op aal, aald en aalt.

aal	dwaal	paal	vaal	ge	draald	praalt		
baal	haal	praal	waal				dwaald	taalt.
daal	kaal	kwaal	zaal				haald	
draal	taal	maal	ge - daald				paak	

Uitgang op aam, aamd, enis.

aam	praam	be	be - faamd	ge - vaamd	
blaam	raam		ge - naamd		enis.
zaam	schaam		raamd		
kraam	vaam		schaamd		

Uitgang op aan, aand, enis.

aan	gaan	staan	ge	zaan
baan	haan	spaan		-zwaan
blaan	laan	taan		ge - haand
ge - daan	maan	traan		enis.
daan	paan	vaan		
draan	raan	waan		

Uitgang op aap en aapt.

aap	jaap	raap	slaap	ge	gaapt
gaap	paap	schaap	slaapt		

12. Les.

Uitgang op aar, aard en aars.

aar	laar	schaar	aard	ge	klaard	laars									
baar	klaar	snaar	daard				ver	spaard	paars						
blaar	maar	sjaar	jaard							be	jaard	raars			
daar	naar	staar	waard										ge-	maard	vaars
gear	paar	vaar	zwaard												
haar	raar	waar	ge-		kaars										

Uitgang op aas, aasd, aast, enz.

aas .	gaas	maas	dwaas	ver	glaasd	naast		
baas	haas	ge-raas	ver-baasd				haast	raast.
blaas	kaas	vaas						

Uitgang op aauw, enz.

graauw, klaauw, naauw, paauw, raauw.

Uitgang op aai, enz.

baai	kraai	waai	ge	kraaid	ge	waaid		
draai	paai	zwaai					maaid	zaaid
fraai	taai	ge-draaid						

Zie daar meest al de uitgangen, die bij de Letter a en aa voorkomen. Op dezen voet zullen wij ook voortgaan met de andere Vokalen of Zelfklinkers; doch ons nu nog eerst een weinig ophouden met de korte en lange uitspraak van a en aa, wanneer die op een' Medeklinker neêrkomt, gelijk in den eersten druk breeder is voorgesteld; doch dat evenwel nu onnoodig is, omdat zulks hier reeds in de gelijklopende woorden, duidelijk genoeg, anders gezien en geleerd kan worden.

13. Les.

a kort	aa lang	a	aa	a	aa
af	aal	fchal	fchaal	zwan	zwaan
dal	daal	tal	taal	man	maan
hal	haal	val	vaal	bat	baat
kal	kaal	wal	waal	gat	gaat
pal	paal	zal	zaal	stad	staat.

Hier zullen wij maar te gelijk de korte en lange uitspraak van e en ee, o en oo, u en uu, laten volgen, wanneer die mede op een' Medeklinker nederkomen; doch ook maar weinige woorden tot een voorbeeld nemen, dewijl bij de gelijkkluidende woorden, even als bij de Letter a, zulks klaar genoeg geleerd en uitgebreid zal worden: alles om de Leerlingen maar te gewennen aan de uitspraak, naardien het zoo zeer van het geringe oordeel der kinderen niet afhangt, en de reden nader wordt betoogd.

<i>kort</i>	<i>lang</i>	e	ee	e	ee	e	ee
bek	beek	heft	heeft	pen	peen	tred	treed
rel	reel	het	heet	kwel	kweel	vel	veel
del	deel	ker	keer	rep	reep	wek	week
elst	eelst	leg	leeg	scheld	scheeld	west	weest
fest	feest	men	meen	smet	smeed	zwem	zweem
geld	geeld	net	neet	stelt	steelt	zwet	zweet.

Met o en oo.

blos	bloos	los	loos	schok	schook	wond	woond
dof	doof	mor	moor	stort	stoort	zog	zoog
God	good	not	noot	strop	stroop	zon	zoon.
hol	hool	pogt	poogt	toft	toogt		
kok	kook	ros	roos	vorst	voorst		

Met u en uu.

buk	buuk	hur	huur	tur	tuur
bur	buur	hulp	huurd	vol	vuur
burg	buurt	lur	luur	vult	vuurt
dat	duurt	mur	muur	zur	zuur.
gur	guur	schur	schuur		

Van den Zelfklinker i, welke niet verdubbeld kan worden, zullen wij op zijne plaats nader spreken, en nu overgaan tot de E.

14. Les.

Letter E.

Uitgang op eb, ebt, ed, et, ee, eed en eet.

heb	met	wet	beet	kleet	smeet
web	net	zet	breed	kneed	sneed
ebt	red	thee	deed	kreet	speet
hebt	stet	twée	eed en	leed	spleet
bed	smet	vee	eet	meet	wheet
het	tred	wee	heet	neet	wreed
led	vet	zee	keet	reet	zweet.
let					

Uitgang op eef, eefd en eeft.

beef	keef	scheef	weef	beeft	kreeft	ge {	streefd
dreef	leef	steef	zeef	geeft	leeft		weefd
geef	neef	teef	zweeft	kleeft			zweefd.

15. Les.

Uitgang op eeg en egt.

deeg	reeg	weeg	kreegt	veegt	zweegt	
kreeg	steeg	zeeg	leegt	weegt		enz.
leeg	veeg	zweeg	reegt	zeegt		

Uitgang op eek en eekt.

eek	streek	kweek	week	bleekt	smeekt	wreekt	
beek	kreek	smeek	wreek	breekt	spreekt		be-zweekt
breek	leek	spreek	zweek	preekt	steekt		enz.
bleek	preek	steek	eekt	kweekt	weekt		

Uitgang op eel, eeld en eelt.

eel	keel	steel	beeld	ge {	scheeld	eelt	
deel	meel	strel	heeld		speeld		steelt.
geel	scheel	teel	keeld		streeld		
heel	speel	veel	kweeld				

Uitgang op eem en eemt.

eem, neem, zeem, neemt, teemt.

16. Les.

Uitgang op een, eend en eent.

been	kleen	peen	speen	ver	zeen	ge	{ speend meend steend. }
een	leen	teen	steen		leend		
geen	meen	scheen	veen		kleend		
heen	neen	leen	wveen				

Uitgang op eep en eept.

keep	neep	sleep	zeep	neept	ge	{ streept zweept. }
leep	reep	streep	zweep	sleept		

Uitgang op eer en eerd.

beer	keer	smeer	veer	be	{ zweerd geerd keerd }	ge	{ leerd smeerd. }
geer	leer	speer	zeer				
heer	meer	weer					

Uitgang op ees, eesch en eest.

lees	prees	wees	feest	leest	weest
pees	rees	heesch	geest	meest	enz.

Uitgang op eeuw.

eeuw, leeuw, schreeuw, sneeuw, spreeuw, weeuw.

17. Les.

Uitgang op eg, echt, egt, ek, ekt, el en eld.

leg	blek	spek	be-gekt	el	stel	held
weg	gek	be-stek	ge-dekt	fel	tel	veld
zeg	hek	trek	ge-lekt	hel	vel	ge-weld
hecht	lek	vlek	ge-rekt	kwel	wel	{ kweld scheld speld veld. }
legt	nek	vrek	ge-vlekt	schel	ge-zel	
zegt	dek	wek	ge-wekt	snel	zwel	
bek	rek	be-dekt	bet	spel	geld	

Uitgang op elk, elm, elp, els en elsch.

elk	melk	.helm	help	pels
kelk	welk	schelm	schelp	pelsch.

Uitgang op em en emd.

hem, klem, stem, strem, hemd, ge-klemd, gestemd, ge-stremd.

Uitgang op en, end en ent.

ben	gen	ken	pen	ten	ge	kend	rent
den	hen	men	ren	wen			

Uitgang op ep, ept, er, ert, erd, erg, erk, erm, ern.

rep	schept	smert	verg	sterk	berm	kern
schep	ver	werd	kerk	werk	scherm	ens.
snep	ster	erg	merk	zerk	zwerm	
rept	hert	dwerg	perk	zwerk	bern	

Uitgang op es en est.

bes	les	zes	gest	mest	pest	vest
des	mes	best	lest	nest	rest	west.

De tweeklanken ei, eu, ae, oe, en alle overigen, zullen wij ieder opzettelijk bij elkander plaatsen, en gaan nu over tot de letter I.

18. *Les.**Uitgang op id en it.*

bid, smid, dit, git, pit, wit, zit.

Deze letter, kort in de uitspraak zijnde, wordt lang gemaakt door de bijvoeging van e, gelijk zulks in de volgende woorden te zien is:

Uitgang van bijna al de woorden met ie.

die	griek	fielt	riep	stier	lies
wie	kriek	hield	schiet	tiër	nies
zie	piek	priem	sliep	vier	spies
riet	riek	riem	bier	wier	vlies
brief	wiek	bien	dier	zier	vries
dief	ziek	dien	gier	giert	wies
grief	piekt	lien	hier	pierd	giet
hief	riekt	tien	lier	tierd	hiet
lief	hiel	vlien	mier	vierd	liet
wieg	kiel	wien	nier	wierd	niet
liegt	viel	zien	pier	bies	riet
vliegt	wiel	diep	schier	dies	vliet.
driegt	ziel	liep	spier	kies	

19. *Les.**Uitgang der woorden in ik, ikt, icht, ig, igt, ik, ikt, il, ild, im, in, ind, ip, is, isch.*

gif	rigt	ge-bikt	ver-spild	ge-zind
rif	schicht	likt	ge { stild vild	kip
drift	sticht	schikt		wild
gift	ge { wigt zigt bik blik dik lik mik pik schik schrik wrik zwik	schrikt	kim	lip
schrift		zwikt	schim	schip
sticht		bril	wim	slip
zigt		gil	min	snip
lig		pil	spin	stip
lich		ril	tin	dis
dicht		schil	win	gis
jicht		spil	zin	lis
licht		stil	be-mind	wis
ligt		vil	vind	visch
nicht		wil	wind	enz.
pligt		schild		

20. Les.

*Woorden met de Letter o.**Van eenen doffen klank.*

dof	vol	kom	spou	schopt
mof	wol	krom	ton	bons
pof	bom	mou	won	dons
pocht	brom	om	zon	ons
bok	dom	som	op	bos
bol	gom	bron	pop	bosch
dol	hom	kon	schop	enz.

21. Les.

*Woorden met de Letter o.**Van eenen harden klank.*

dok	rok	kop	form	los
dach	schok	lop	storm	mos
noch	flok	strop	worm	ros
roch	stok	stopt	dorp	vas
god	wrok	fopt	florp	kles
hof	fokt	hor	worp	kost
gtof	lokt	schor	schors	lost
lof	schokt	snor	dorsch	post
dog	stokt	tor	norsch	rost
nog	wrokt	bord	torsch	lot
rog	bol	word	fort	mot
togt	hol	korf	gort	rot
fok	mel	storf	hort	schot
hok	rol	worf	kort	slot
klok	tel	zworf	lort	spot
kok	dop	borg	port	rot.
lok	fop	worg	schort	
pok	hop	zorg	sport	

Woorden met od.

22. *L's.*

23. *L's.*

bood
 brood
 dood
 lood
 nood
 rood
 snoed
 doof
 kloof
 loof
 roof
 schoof
 sloof
 snoef
 stooft
 dooft
 hoofd
 klooft
 looft
 roeft
 sloeft
 stooft
 boog
 hoog
 koog
 loog
 poog
 spooft
 toog
 woog
 zoog
 toogd

ver - hoogd
 moogt
 poogt
 zoogt
 dook
 kook
 rook
 smook
 spook
 strook
 smookt
 stookt
 dool
 kool
 pool
 school
 zool
 ver { doold
 zoold
 boom
 droom
 loom
 oom
 room
 schroom
 stroom
 toom
 vroom
 zoom
 droomt
 schroomt

stroomt
 boon
 hoon
 koon
 kroon
 loon
 schoon
 troon
 woon
 zoon
 hoon
 loont
 toont
 woent
 doop
 koop
 knoop
 koop
 kroop
 loop
 stroop
 doopt
 hoopt
 knoopt
 loopt
 boor
 door
 hoor
 koor
 moor
 smoor

spoor
 stoor
 voer
 boort
 hoort
 moerd
 poort
 smoort
 soort
 spoort
 stoort
 voort
 woord
 boos
 doos
 hoos
 koos
 loos
 poos
 reos
 hoost
 kroost
 loost
 ge roost
 bloot
 goot
 groot
 klood
 koot
 moot
 poot
 stoot

Woorden met de Letter u en uu.

lub	mud	ruk	ful	kurk	buur
schub	mug	stuk	rund	schurk	duur
kuch	mug	drukt	kunt	turk	huur
ducht	stug	ge-lukt	mund	bus	muur
jucht	buk	rukt	punt	dus	puur
lucht	druk	brul	schup	kus	schuur
ge-rucht	kruk	gul	durf	lus	vuur
zucht	nuk	nul	turf	mus	zuur.

Woorden met de Letter ij.

bij	wijd	dijk	lijm	zwijn	spijs
gij	zij	lijk	rijm	zijn	wijs
hij	kijf	rijk	slijm	schijnt	ijs
mij	lijf	wijk	zwijm	grijp	spijst
snij	rijf	zwijk	lijmt	rijp	wijst
wij	stijf	wijkt	rijmt	slip	bijt
zij	vijf	bijl	lijn	teip	mijst
lijd	wijf	mijl	mijn	grijpt	kwijst
mijd	krijg	stijl	pijn	nijpt	smijst
snijd	vijg	vijk	rijn	slijpt	spijst
strijd	zwijgt	wijl	schijn	grijs	vlijst
rijd	zijgt	vijlt	wijn	prijs	zijt.

Dus hebben wij genoegzaam al de uitgangen en de meeste gelijkkluidende woorden voorgesteld. Wanneer nu een Leerling deze allen wel geleerd heeft, zal het hem weinig moeite kosten, om de woorden, uit meer dan ééne Lettergreep zamengesteld, te kunnen lezen. Maar wij hebben van de twee en drieklanken gesproken, van die opzettelijk, in het bijzonder, bijeen te plaatsen, waartoe wij thans zullen overgaan.

26. *Leyc**Diphthongen of Tweeklanken*

Een Tweeklank is een klank, die uit twee onderscheidene klinkers is zamengesteld, zoo als *ae*, *au*, *ei*, *ou*, enz.

Met ae spelle men eertijds

Kaers, paerd, staert, waerd.

Tegenwoordig gebruiken wij hiervoor de ta, en spellen

Kaars, paard, staart, waard.

Dan hierover zullen wij op eene andere plaats nader spreken.

Met au.

dauw, kauw, lau-wer, paus, enz.

Met ei.

dweil	heil	peil	reis	zeid
eischt	klein	plein	schrei	zeil
geit	lei	rei	schreid	vlei
heid	meid	rein	steil	enz.

Met eu.

beuk	deur	heugt	jeugd	neus	reus
beul	stuur	heul	keur	peul	teug
beurs	geur	heup	keus	reuk	treug
deuge	geus	heus	leus		

Met ui.

Men moet wel zorg dragen, om *eu* en *ui* niet onverschillig voor elkanderen te gebruiken, gelijk dit veeltijds geschiedt, naardien *eu* nooit den klank van *ui* aanneemt, dan in eenige eigen Naamwoorden, gelijk *Eugenius*, *Euphrates*, enz.

buig	gruis	kruim	luit	rutsch	struik
buik	guit	kruin	muil	ruit	struis
buis	huid	kruis	muis	schaaf	ring
buis	huig	kruut	muut	schuim	tuil
buit	huil	kuif	pluis	schuins	tuin
dulf	huis	kuil	puin	sluikt	vuil
duig	juich	kuisch	pruin	sluip	vuist
duik	kluif	kuit	pruil	sluis	zuid
duim	kluit	luid	ruig	sluit	zuig
duin	kruid	luik	rulk	spruit	zuil
fluit	kruif	laim	ruil	spuit	zuim
fruit	kruik	luipe	ruim	stuif	zuipe

Ou wordt mede wel eens verkeerd als *oe* uitgesproken; leert dan hier naauwkeurig het onderscheid in deze woorden.

Met oe.

bloed	foei	loe	schoen	voen
bloei	glóed	loer	floeg	voer
bluem	goed	moed	floep	voet
boef	groen	moei	fnoek	vloed
boek	groet	moes	fnoep	vloek
boel	groef	moet	fnoer	vloer
boen	hoef	noem	fpoed	vroeg
boer	hoeft	ploeg	fpoen	woel
boet	hoen	poel	fpoel	wroeg
broek	hoep	poen	fstoel	zoek
doet	hoest	poes	fstoep	zoel
doek	koek	roef	fstoet	zoen
doel	koel	roem	ftoef	zoet
doen	koen	roep	ftoen	zwoeg
droeg	croeg	roest	fvoeg	zwoer
droes	kroes	roet	fvoel	zwoer

29. *Met ou.*

Met ou.

bout	hout	oud	vouw
ge-bouwd	houw	be-rouwd	vrouw
brouwt	koud	schouw	woud
douw	kous	stout	zou
fout	mout	touw	zout
goud	mouw	trouw	enz.

Verlangde Tweeklanken.

Woorden met aai, aau en eeuw.

baai	zaai	laauw	meeuw
draai	zwaai	maauw	sneeuw
fraai	blaauw	naauw	spreeuw
kraai	flaauw	paauw	schreeuw
naai	graauw	geeuw	schreeuwt
taai	klaauw	leeuw	enz.

Met ooi.

dooi	looi	ploot
gooit	moei	prooi
kooi	ooit	froot.

Drieklanken.

Woorden met bei en ieuw.

boei	groeit	ge-roeid	nieuw
foei	moei	hieuw	kleuw

Deze laatste, *oei* en *ieuw*, worden *Drieklanken* genoemd, omdat daarin drie bijzondere klankletters voorkomen.

Tot dus ver gaat mijn eerste, doch de moeilijke, maar te gelijk ook de voornaamste Trap, welken ik in 29 School-lessen verdeeld heb.

Het is de eerste, omdat dezelve, na de kennis der Letteren van het a, b, c, bijna den ganschen grondslag van onze Nederduitsche Taal uitmaakt.

De moeilijkste, omdat er niets moeilijker is, dan de Kinderen met het a, b, c en den grond der spelkunst wel bekend te maken.

De voornaamste, omdat deze Trap meest al de uitgangen onzer taal in zich bevat, en de regte spelling van ieder woord, daar men nu gemakkelijk het meervoud van kan maken, aanwijst.

T W E E D E T R A P .

Woorden van twee Lettergrepen volgens

10017

het a, b, c.

10017

Aard rijk	af breuk	ambacht	ap pel
acht baar	a ker	an gel	ar beid
ad der	ak ker	an ker	a rend

Men moet, vooral bij tijds, acht geven in de eerste, tweede of meerder lettergrepen, in het oog te leeren houden, welke lang of kort afgebroken en dus ook zoo uitgesproken moeten worden; dan wij zullen hierover nog eenig duidelijker onderscheidingen, op zijne plaats opgeven.

arm band
as punt
a vond
a zijn
a zuur.

B.

Baat zucht
ba den
bak huis
bal last
bar nen
bed den
beeld je
bees ten
be faamd
be gaafd
be haagd
be jaard
be kranst
be kwaam
be leefd
be paald
be raad
be scharfd
be twist
beu gel
be waard
be zorgd
bid den
bin den
bit ter
blan ken
blee ken
blij spel
blik sem
bloei jen

bloe men
blok ken
bo den
boe del
bol werk
bon dig
bood schap
bot heid
brand merk
brief je
bui gen.

C.

Ce ment
cha os
cij fer
cim baal
ci pier
ci pres
cir kel
ci ter
ci troen.

D.

Da gen
da len
dam men
dap per
dar tel
deel baar
dein zen
dek ken
der tig
deug den
dich ter
dief je
dik wijs

dis tel
doch ter
doe ken
dol heid
door boord
doos je
doo ven
dor heid
dorsch vloer
draai jen
drank je
drie hoek
drij ven
drink bak
droef heid
dron ken
droog te
druï ven
dub bel
duit scher
du kaat
dun ner
dur ven
duur zaam
dwaas heid
dwarl wind
dwin gen.

E.

Echt breuk
e-del
ee den
een dragt
eer ambt
eet zaal
eeu wig
ef fen

ei gen
ek ster
el ders
em mer
en gel
erf deel
ern stig
e ten
et ter
eu vel
e ven
e zel.

F.

Fa bel
fak kel
feest dag
fel heid
fier heid
flaauw heid
flam bouw
flesch je
flu weel
fon tein
fraai heid
fransch man
fran sijn
fre gat
frisch heid
fruit boom.

G.

Gaaf heid
gaap ster
gaar der
gaauw dief
gaf sel

ga lei
 gang pad
 ga pen
 ga ren
 gar naal
 gast heer
 ga ven
 ge acht
 ge baar
 ge bed
 ge dekt
 ge belgd
 ge beurd
 ge bied
 ge bluscht
 ge bod
 ge bootst
 ge bouw
 ge brand
 ge bruik
 ge brul
 ge daan
 ge deeld
 ge dekt
 ge dempt
 ge dicht
 ge ding
 ge doemd
 ge dorscht
 ge duld
 ge dweet
 ge eerd
 geens zins
 ge erf
 gee fel
 ge gord
 ge groet

ge huwd
 ge kerm
 ge kramd
 gek heid
 ge kraak
 ge kruist
 ge kwetst
 ge laakt
 ge lach
 geld bank
 ge maakt
 ge naam
 ge paard
 ge raakt
 ge scherpt
 ge toetst
 ge vleescht
 ge wrocht
 ge zalfd
 ge zwind
 gid fen
 gie rig
 gil de
 glad heid
 gloei jen
 gods dienst
 goel heid
 golf je
 gor del
 goud geel
 graad boog
 graf naald
 gram schap
 gras maand
 grens plaats
 grie ven
 groei jen

grof heid
 groen den
 groot heid
 gruis je
 gul zig.

H.

Haak je
 haan tje
 haar band
 hak ken
 half rond
 hals regt
 ha mer
 hand boek
 hand doek
 han gen
 har der
 har tje
 has pel
 ha ten
 ha zen
 heb ben
 he breen
 hecht heid
 heer lijk
 hef fen
 heil wensch
 helm stok
 he melſch
 hen nip
 her berg
 her kaauwd
 heu pen
 hin ken
 hoef ſmid
 hoek ſteen

hol te
 honds nest
 hoofd deel
 hoog moed
 hop man
 hout ſnip
 hui den
 hui len
 huis braak
 hulp zaam
 hut ten
 huur huis
 huw baar.

I.

Ie mand
 in boel
 in borst
 in breuk
 in druk
 in gang
 in ham
 in houd
 in koop
 in landsch
 in staan
 in vloed
 in zigt.

J.

Jaag ſter
 jaar boek
 ja gen
 jagt hond
 ja loersch
 jam mer
 jan ken

je gers
jig tig
jo den
ju das
juf vrouw
ju weel.

K.

Kaar sen
kaat sen
kaats baan
kaau wen
ka bel
kag chel
kal koen
kan nen
ka non
kan toor
kap mes
kar ren
kas boek
ka ter
kee ren
kei steen
kel der
ken baar
kerf stok
kerk dief
ker mis
ke tel
keur lik
klei grond
klem men
kle pel
klet sen
klim op
klip je

kloek heid
klok ken
klom pen
kloof je
klop pen
klos sen
klui ven
knaap je
knap zak
kneu zen
knie len
knip pen
knod sen
knor ren
knup pel
kod dig
koel tjes
koets je
kolf bal
ko lom
ko men
kom mer
kond schap
ko ken
kool stronk
koop brief
koor den
koot spel
kop je
ko raal
kort heid
kos ten
koud jes
kraai jen
kraam kind
krach tig
kra men

kram men
kren ken
kreu pel
krijgs raad
krim pen
kroeg je
krom men
kron kel
kroo nen
krop pen
krui den
kruik je
kui per
kuisch heid
kun dig
kus sen
kwab be
kwa den
kwak kel
kwa len
kwans wijs
kwar tel
kwar tier
kwas ten
kwel len
kwet sen
kwe zel
kwij len
kwij nen
kwij ten
kwink slag
kwis pel
kwis ten

L.

Laag heid
la den

lag chaan
la ken
lam heid
lan cet
land dag
lan taarn
lap pen
last beest
la tijn
lat ten
lauw rier
le den
leen heer
leep heid
lee ren
lees baar
le gaat
le ger
leg gen
lei den
lek ken
len den
le pel
les schen
let ter
leu gen
le ven
le zen
lid je
lie den
lief de
lig chaant
lig gen
lij den
lijf wacht
lijk asch
lij men

Nijn wiaad
 lik ken
 li moen
 lin nen
 lip pen
 lof spraak
 lo^v aas
 lol len
 lon ken
 loof werk
 lo m heid
 loo nen
 los bol
 los heid
 lo ten
 lou ter
 luch ten
 lui den
 luk ken
 lust hof
 lut tel.

M.

Maag den
 maai jen
 maak fel
 naal tand
 maan dag
 maat klank
 mag ten
 ma ker
 mak ker
 ma len
 mal heid
 mal ten
 mark graaf
 mar mer

mast boom
 mat heid
 ma tig
 mee nen
 meer der
 mees ter
 meet kunst
 me laatsch
 mel ken
 men gen
 mensch dom
 mer ken
 mest hoop
 me taal
 me ter
 mid dag
 mij nen
 min nen
 min naar
 mir re
 mis baar
 mo de
 moe der
 moes kruid
 mo gen
 mol len
 mo narch
 mond kost
 mooi tjes
 moord kuil
 mor gen
 mos fel
 mot tig
 mud de
 muis je
 muis vaal
 mui ten

murw heid
 mu zijk.

N.

Naai jen
 naal de
 naar ftig
 na bij
 na buur
 nacht-maal
 na dorst
 na feest
 na gaan
 na hooi
 na jaar
 na ken
 na maals
 nar dus
 na schrift
 nat hals
 na tuur
 na vel
 na zaad
 neb be
 neef je
 nei gen
 nek ken
 ne men
 ner gens
 nest je
 net heid
 neus doek
 ne vel
 nevens
 nie mand
 nog tans
 noo dig

nood druft
 noo dwang
 noor den
 noord pool
 norsch heid
 nuch ter
 nut ter

O.

O blie
 och tend
 oks hoofd
 o lie
 o lijf
 om gang
 om trent
 oogst maand
 oo lijk
 oor baar
 oor biegt
 op bouw
 op dragt
 o pen
 op gaan
 op komst
 op loop
 op roer
 op schrift
 op togt
 op zigt
 or kaan
 oud heid.

P.

Paai jen
 paar den
 pach ter

pa gie	pluk ken
pak huis	poe der
pa leis	poel snip
palm boom	pof fen
palts graf	pog chen
pand rok	po gen
pa pier	pok jes
pap pen	pol det
par don	po len
pas lood	pol fen
pa trijs	pom pen
paus dom	pop je
pees je	pos ten
pein zen	pot doek
pe kel	pot fen
pel grim	prach tig
pen ning	pran gen
pen seel	pre laat
pe per	pries ter
pe ren	prij ken
per fen	prik kel
pest huis	pro ces
peul vrucht	proef stuk
piek je	pro feet
pijn bank	pro fije
pijn boom	pron ken
plaat je	prop pen
plank je	pro voost
plas fen	prui men
ple gen	psalm boel
pleis ter	pui je
plei ten	puin hoop
plig ten	punt dicht
ploe gen	pur per
plof fen	put ten.
plood jen	R.
plood rok	Raad huis

schaarsch- heid	schrei jen	slof pen	speek sel
schaat sen	schrif tuur	slui ken	speel bank
schalk heid	schrijf boek	sluis je	spel len
schan de	schrik ken	smaad heid	spe look
schar ren	schrob ber	smaal dicht	spe nen
schat ten	schroei jen	smach ten	spef wer
scha ven	schro men	sma den	spie den
schee de	schui len	sma ken	spij ker
scheeps tucht	schui men	smar ten	spijs kas
scheer der	schui ten	sme den	spin huis
scheid brief	schuld boek	smeek schrift	spi òn
schel ling	schut hok	smel ten	spit sen
schelm stuk	schuur lap	smij ten	spit ten
schep den	se dert	smul len	splin ter
sche pen	ser pent	snaau wen	spoe den
schep per	sik kel	sna ken	spon de
schep ter	sim pel	snap haan	spo ten
schër men	sin gel	sna ter	spook sel
scheur buik	slaap bank	sne dig	spot ten
schie ten	slagt bank	sneeu wen	spraak kunst
schif ten	slak ken	snel heid	sprei den
schijn baar	slan gen	sner pen	spren gen
schild knaap	sla pen	snij den	spreuk je
schip per	slap heid	snoei jen	spring en
schoe nen	sla vin	snoe pen	spu wen
schof sel	slech ten	snood heid	staart riem
schol len	slemp maal	snor ken	staat sie
school geld	sle pen	snui ten	stad huis
schoon zoon	sleu tel	so ber	stal knecht
schor sen	slij pen	sol daat	stam pen
schou der	slik ken	som me	stand plaats
schouw spel	slim mer	sop je	sta pel
schraal heid	slin ger	spaar zaam	stap pen
schran der	slip pen	spal ken	star ren
schrap pen	slok ken	span nen	sta ven
schreeu wen	sloof ven	span riem	steek spel
		spar ren	steen klip

steil teij
stel led
stel ten
stem mig
sterf dag
sterk te
stou nen
stui ten
stief zoon
stijf sel
stik sel
stilkheid
stin ken
stoel gang
stok ken
stom pen
ston den
stoof pan
stop pen
stor men
stout heid
stroo men
stroo pen
stuif meel
stuk je
stul pen
stuursch heid
stui wen
sui ker
sus sen.

T.

Taai heid
taart tje
tab baard
tach tig
ta fel

tak jeeb
tal zeh
tam heid
tan den
ta pijn
tap pen
top bot
tas sen
teef je
teel land
tel gen
ten ger
ter gen
tevens
tig chel
tij ding
til baar
ti tel
toe gang
tol len
tom be
toó men
toon bank
toon nen
toorts je
to paas
top je
tor schen
tou wen
trech ter
tre den
tref sen
trek beest
treur dicht
trom mel
troo nen
troos ten

trot sen
trou wen
tucht huis
tuig huis
tuin deur
tui schen
tus schen
twaalf den
twee dragt
twij fel
twin tig
twis tig.

U.

Ui jen
uit doen
uit gang
uit komst
uit landsch
uit schot
uit togt
uit vaart
uit zet
uur glas
uur werk.

V.

Vaar baar
vaar dig
va der
va gen
vak ken
val burg
valsch heid
van gen
vat ten
vech ter

ve der
vee dief
veel maal
veer man
veil lig
veld god
vel len
ver acht
ver hand
ver delgd
ver eischt
ver frische
ver grand
ver heugd
ver jaagd
ver klaard
ver kwikt
ver langd
ver minkt
ver nieuwd
ver plaatst
ver roest
ver schrikt
ver traagd
ver valscht
ver zoend
vet heid
veu len
ve zeh
vier dag
vijf and
vijf fel
vij ver
vil ten
vin den
visch dag
vit ten

vla gen
 vlag gen
 vlak te
 vlam men
 vlas baard
 vleesch sap
 vle gel
 vlei jen
 vlier ken
 vlie gen
 vlies je
 vlij tig
 vlok je
 vlot hout
 vlug heid
 voch tig
 vod den
 voe den
 voort aan
 voet pad
 vol doen
 vol eind
 vol gens
 vol heid
 volk rijk
 vol maakt
 vol op
 vol toid
 vonk je
 voog dij
 voor beeld
 voor dacht
 voor gaan
 voor haar
 voor jaar
 voor maats
 voor naam

voor raad
 voor schans
 voort gang
 voor togt
 voor val
 voor werp
 voor zaal
 von sten
 vou wen
 vra gen
 vracht schip
 vreed zaam
 vreug de
 vriend schap
 vroed vrouw
 vro lijk
 vrucht baar
 vuil heid
 vul len
 vuur baak.

W.

Waag hals
 waai jen
 waar dig
 waar lijk
 wach ten
 wa ken
 wak ker
 wal len
 wan del
 war men
 wasch kaars
 wa sem
 was schen
 was sen
 web be

wed de
 weeg schaal
 we seldsch
 werk baas
 wer pen
 wer waarts
 wes pen
 wes ters
 we ten
 wet tig
 wie rook
 wit tig
 wij ders
 wijk plaats
 wijn berg
 wijs heid
 wij ting
 wild braad
 wind ei
 win ter
 wip pen
 wisch doek
 wit heid
 woe de
 woest heid
 wolfs melk
 wol len
 won der
 wor gen
 wra ken
 wreed aard
 wrijf baan
 wrin gen
 wrok ken
 wron gel.
 Zaad bol

zaad je
 zaag lei
 zaai jen
 za del
 za gen
 zak je
 zelf bus
 zand bak
 zang maat
 zat heid
 ze den
 zee bloem
 zee man
 zee men
 zee pen
 ze gen
 zeps woord
 zeil baar
 ze ker
 zel deng
 ze mel
 zend brief
 ze nuw
 zes tien
 ze tel
 zie den
 ziel loos
 zier tje
 zif ten
 zigt baar
 zij de
 zin gen
 zin ken
 zin spreuk
 zit plaats
 zo de
 zoe ken

zo gen.	zui per	zwee men	zwet. fen
zol der	zus ter	zweem fel	zwe ven
zo mer	zwani jen	zweep tol	zwich ten
zop dag	zwaar der	zwee ten	zwie ren
zond vloed	zwaar lijk	zwe gen	zwij gen
zoon tje	zwak heid	zwem men	zwij men
zout heid	zwa luw	zwen ken	zwik ken
zuch ten	zwan ger	zwe ren	zwit fers
zel den	zwart heid	zwer ven	zwoe gen.

Woorden van drie Lettergrepen, naar het a, b, c.

A.

Aam bor ftig
aan baf fen
aan een doen
aan lok ken
aan gaan de
aan han gen
aan ja gen
aan kan ten
aan kwee ken
aan lag chen
aan mer ken
aan naai jen
aan plak ken
aan ran den
aan fchou wen
aan tas ten
aan tij gen
aan vaar den
aan wij zen
aan zit ten
aard ap pel
aard bo dem
aarts en gel

aarts her. tog
a bri koos
acht baar fheid
ach ten deel
ach ter gaan
ach ter fte
acht hon dert
ad der tong
a de men
af beel ding
af dee len
af ef fchen
af gie ten
af hak ken
af ja gen
af kap pen
af lan gen
af maai jen
af ne men
af pa len
af ra den
af fcham pen
af tre den
af val len
af was fchen

af zen den
a horn boom
ak ker bouw
al be dil
al ge meen
an der maal
a ne moon
ap pel boom
a ra biesch
ar beid raam
arm fie raad
a vond maal
a zijt vat

B.

Baard fcheer der
baat zoe ker
bab be laar
bad hou der
ba ke ren
bal las ten
bang ma ker
barm har tig
ba ra vier

ba zui nen
 be ar heid
 be bol werkt
 be daard heid
 bed ka mer
 beeld hou wer
 been sie raad
 be er ven
 beest ach tig
 be gaafd heid
 be gek ken
 be hulp zaam
 be kne veld
 be kwaam heid
 be lag chen
 be lem meld
 bel ha mel
 be man nen
 be naai jen
 be oo gen
 be pein zaa
 be rei ken
 be roe men
 be scha ven
 be schul digd
 be sef fen
 be sla pett
 be smet ten
 be snij den
 be spie den
 be staan baar
 be ste den
 be twis ten
 beu ke laar
 beurs snij der
 be vaar baar
 be waar plaats

be zaai jen
 bid den de
 biecht va der
 bier kel der
 bij schrij ven
 bil lijk heid
 bit ter heid
 blaas pij pen
 blaauw oo gig
 bla ken de
 blee kers hond
 blind doe ken
 bloed a der
 bloei jen de
 bloem pot ten
 bo dem tje
 boek druk ker
 boel hou der
 bok ach tig
 bond ge noot
 bood schap pen
 boog schut ter
 boom snoei jer
 boos aar dig
 boots ge zel
 bor duur sel
 borst har nas
 bosch go den
 bo ter melk
 bot te lier
 bouw mees ter
 bo ven wigt
 braad spit ten
 braam strui ken
 brab be len
 brand em mer
 bras pen ning

breed voe rig
 bren gen de
 breuk mees ter
 broe der moord
 bron wel len
 brood bak ker
 broo de loos
 brou we rij
 buig zaam heid
 buk ken de
 buur lie den.

C.

Ce del tje
 ce der boom
 chris te lijk
 chris ten dom
 chris te nen
 cij fe ren
 ci lin der
 ci pres boom
 ci troen boom
 co rin the.

D.

Daad vaar dig
 daar om trent
 da del boom
 dag boe ken
 dam bord schijf
 dank baar heid
 dap per heid
 dar tel heid
 das se veld
 deel ach tig

def tig heid
 dek man tel
 del vin gen
 den ken de
 der hal ve
 deug de lijk
 deur waar der
 di a mant
 doch ter tje
 dom me kracht
 dood gra ver,
 doof ach tig
 door blin ken
 doorn ach tig
 door schij nen
 door trapt heid
 draag ze tel
 draai jin gen
 dra ken kop
 drang te de
 drank of fer
 drei ge ment
 drie dub bel
 drif tig heid
 drink be ker
 dron ken schap
 droog sche ren
 droom ach tig
 drui ven pers
 druk ke rij
 drup pe len
 dui de lijk
 dun ha rig
 dus da nig
 duur zaam heid
 dwa len de

dwars bal ken
 dwin ge land.

E.

Eb ben hout
 echt bre ker
 e del heid
 eed zweer der
 een drag tig
 een oo gig
 een pa rig
 eens ge zind
 een zaam heid
 eer amb ten
 eer gie rig
 eet za len
 eeu wig heid
 ef fen heid
 e gyp te
 ei ge naar
 ei ken boom
 ei lan ders
 ei schin gen
 ek ster oog
 e le fant
 el le boog
 el pen been
 en gel schen
 en ter bijl
 en te ren
 er bar men
 er fe lijk
 er ken nen
 ernst haf tig
 erts groe ven

C

er va ren
 eu vel daad
 e zel tje.

F.

Faam schen der
 fa bel tje
 fak kel tje
 feest da gent
 fiel te stuk
 fijn schil der
 flauw we lijk
 flik ke ren
 fluit spe ler
 fol ter bank
 fon tein bak
 for me ren
 for mu lier
 for tres sen
 fraai je lijk
 from me len
 fut se len.

G.

Gaar bra den
 ga de slaan
 gal ach tig
 gal joot schip
 gan sche lijk
 gast hui zen
 ge a demt
 ge ak kerd
 ge an geld
 ge baar den

ge bor duurd
 ge dwee heid
 ge ein digd
 geel ach tig
 ge gee feld
 ge gra veerd
 ge han deld
 gei ten bloed
 ge jam mer
 gek ker nij
 geld boe te
 ge leerd heid
 ge maakt heid
 ge muil band
 ge nees kunst
 ge of ferd
 ge pij nigd
 ge fle pen
 ge sneu veld
 ge tem perd
 ge vaar lijk
 ge waar deerd
 ge wijs de
 ge zant fchap
 ge zind heid
 ge rig heid
 geij ze laar
 glad ma ker
 glas ma ker
 glas bla zen
 glib be rig
 glin fte ren
 god de lijk
 goed aar dig
 goo che laar
 gor del tje

goud gul den
 graf naal de
 gras dui nen
 gra vin nen
 gren del boom
 grim lag chen
 groei jen de
 groot ma ken
 gru we len
 gui che laar
 gul zig heid
 gun ffig lijk.

II.

Haag ap pel
 haar naal de
 haas tig heid
 hag che lijk
 hak ke laar
 hals fie raad
 ham me tje
 hand ha ven
 hard nek kig
 ha ring buis
 heb zuch tig
 heer fchin gen
 hef tig heid
 hei den dom
 heil wen fchen
 hei me lijk
 he kel dicht
 hel baar dier
 he me ling
 hen ge laar
 heng fte bron

her berg zaam
 heu ge nis
 heu vel tje
 hin de ren
 hit tig heid
 hob be len
 hoe da nig
 hoch ge wijs
 hof die naar
 hof fe lijk
 hok ke ling
 hol lig heid
 hom me len
 honds da gen
 hoofd fche del
 hooi bo ter
 hou din gen
 ho ve nier
 hui che laar
 huis ge zin
 hui ve rig
 hulp mid del
 hun ke ren
 hup pe len
 huur ka mer
 hu we lijk.

I.

In beel den
 in boor ling
 in draai jen
 in en ten
 in et fen
 in gaan de
 in ge brand

in ge ent
 in ge haald
 in ge jaagd
 in ge kocht
 in ge lokt
 in ge mengd
 in ge naafd
 in ge oogst
 in ge plant
 in ge rold
 in ge sleept
 in ge toomd
 in ge ven
 in ge wijd
 in ge zaaid
 in gie ten
 in glij den
 in gra ven
 in groei jen
 in ha len
 in ja gen
 in kar naat
 in klim ment
 in men gen
 in ner hijk
 in oog sten
 in pak ken
 in tol len
 in schen ken
 in sla pen
 in span nent
 in trek ken
 in val len
 in war ren
 in zou ten
 in zul len

J.

Jaar ge tij
 jam me ren
 jan kin gen
 jeug dig lijk
 jo den land
 jon ge ling
 ju we lier.

K.

Kaal hoof dig
 kaas koo per
 ka be len
 ka ke been
 kalk bran der
 ka me nier
 ka mer heer
 kan deel maal
 kar bon kel
 kat oo gen
 kei zer lijk
 kel de ren
 ken ne lijk
 kerk die naar
 ke ten tje
 keu ken meid
 keur ben de
 kik vorsch je
 kin der loos
 kit te len
 klaag scharif ten
 klaaf pa pier
 kla ver blad
 kleer borstel

klein ach ten
 klem re de
 klet sin gen
 klier ge zwel
 kloe ke lijk
 klok gie ter
 kloos ter voogd
 klop pin gen
 klucht ma ker
 knap han dig
 knip schar tje
 koel kel der
 kof fer tje
 kom kom mer
 kond schap pen
 ko nin gen
 ko ning rijk
 kop pe laar
 ko ren aar
 kor rel tje
 kos te lijk
 kou se band
 krab be len
 krach te loos
 krank zin nig
 kreu pel bosch
 krie oe len
 krijgs ba nier
 krings ge wijs
 krom bog tig
 kron ke len
 krui de nier
 kruis ge zant
 kus sen tje
 kunst scharf jes
 kwaad aar dig

C 2

kwak ke len
 kwa lijk heil
 kwe ap pel
 kwel lin gen
 kwij nen de
 kwijt ma ken
 kwik staar ten
 kwink sla gen
 kwint ap pel
 kwis tig lijk

Laat kun kend
 lauw ach tig
 la bi rit
 lach rit pel
 la fe nie
 lam me tie
 land bou wer
 lang du rig
 lap pin gen
 last dra ger
 le de kang
 leeg op ger
 leer de ren
 leeu win ne
 le ger plaats
 lei cha gen
 lek ken de
 len te maand
 les se naar
 let ter greep
 leu ge naar
 lig cha men
 ligt wat dig

lijd zaam heid
 lijk asch busch
 lijn draaijer
 lij vig heid
 lin den boom
 lod der lijk
 lof se lijk
 lok dui ven
 loo che nen
 loof hut ter
 loon trek ken
 loop gra ven
 los bol len
 lot brief je
 lou te ren
 luid ruch tig
 luis te ren
 luis ter lijk
 lust pri eel.

M.

Maai jin gen
 maan de lijks
 maat ge zang
 ma ger heid
 mag te loos
 ma is steit
 ma ke laar
 mal jig heid
 man ge len
 man haf tig
 ma nie ren
 mar te laar
 ma tig heid
 ma ze len

med ge zet
 meel bui zen
 mein ee dig
 melk em mer
 men nin gen
 men sche lijk
 me re min
 mer ke lijk
 met se len
 mid dag lijn
 mid del punt
 mid der nacht
 mij me ren
 mijn del ver
 milt ziek te
 min na rij
 mits ga ders
 mod de rig
 moe de loos
 moei je lijk
 mo gend heid
 mo le naar
 mol len hol
 molm ach tig
 mom pe len
 mond ge sprek
 moord da dig
 moo ren land
 mor gen ster
 mos sel man
 muil ban den
 mui zen nest
 munt mees ter
 mus kaat noot
 muur an ker
 muur bloe men.

N.

Naai man de
naam ge noot
na a pen
naar ftig heid
naauw keu rig
na bij heid
na boot fen
na buur fchap
nach te gaal
na gel bloem
na oog ften
na fpeu ren
ne gen de
nei gin gen
nies poe der
nij dig heid
nood druf tig
noor den wind
no ten fehelf
nut te loos
nut ti gen.

O.

Oe fe naar
of fe raar
of fi cier
ok ker noot
n ar men
ge gord
gra ven
hel zen
zwer ven
er dig

on be angst
on be bouw d
on be dacht
on be fchaamd
on be fchaafd
on be wüft
on bil lijk
on dank baar
on der broek
on deug den
on deu gend
on e del
on feil baar
on ge gespt
on ge vischt
on ge wrocht
on kwetst baar
on fchul dig
ont aard heid
ont bie den
ont dek ken
ont vein zen
ont zak ken
on ver fchrikt
on voeg baar
on vol daan
on waar heid
oog ap pel
oogst zol der
oor baar heid
oor log fchip
oos ten wind
oot moe dig
op beu ren
op ge bouw d
op gie ten

op goo: jen
op hef fen
op ja gen
op kwee ken
op per heer
op fcher pen
op tel ler
op zui pen
op zyvel gen
o ra kel
os fen huid
ou der dom
ou der wets
oud he den
oud va der
o ver daad
o ve rig
o ver togt
o ver vloed
o ver welfd.

P.

Paal mees ter
paar den boon
pacht hoe ve
palm zoti dag
pand pen ning
pa pie ren
pa ra dijs
pas faat wind
pein zin gen
pen ne mes
pe pe ren
per fin gen
pest ko len

pijn ban ken
 pi laar tje
 pil le gift
 pim pel mees
 pink ste ren
 plaat snij det
 pla ne ten
 plas re gen
 plat neus je
 pleg tig heid
 pleit ge ding
 pleng of fer
 ploeg ij zer
 plom pe lijk
 plot se lijk
 pluim a luin
 pluk ha ren
 po ë zij
 po lijs ten
 post bo den
 pot scherf je
 praal dich ten
 pre di kant
 pries ter ambt
 prijs se lijk
 prik ke ling
 prin ses se
 pro cu reur
 proef deun tje
 pron ker tje
 pro per held
 puil oo gig
 punt dich ter
 pur per rood
 put ter tje
 put we ter

R.

Raad ge ven
 raas kal len
 rab be len
 rad bra ken
 ramp za lig
 rap pig heid
 ra vot ten
 ra zer nij
 red din gen
 ree bok je
 re ke nen
 reuk ma ker
 rib be tje
 rid der lijk
 rij ke lijk
 rim pe len
 rin ge tje
 rit sig heid
 ri vier paard
 roei ban ken
 roem gie rig
 rog che laar
 rog gen brood
 rol len de
 ro mei nen
 rond ach tig
 rood ver wig
 roof ach tig
 roof gie rig
 rot ge zel
 rouw ge huil
 ro zij nen
 rui schin gen
 ruk win den

rust da gen
 ru we lijk.

S.

Sab bat dag
 sa kra ment
 schaap her der
 scha du wen
 scham per heid
 schar la ken
 schat tin gen
 scheeps be stuur
 scheer bek ken
 scheids mu ren
 scherm kun de
 schiet ge weer
 schik go din
 schit te ren
 schof feer der
 schoor steen geld
 schouw spe len
 schraag beel den
 schrijf mees ter
 schui se laar
 sel de rij
 sid de ren
 sie ra den
 sier lijk heid
 slaap dron ken
 slag or de
 slan ge tje
 sla ven mark
 sleep dra ge
 slib be ren
 slor dig hei

fui me sen
 fmaad woor den
 smeer ach tig
 smoor dron ken
 smul lin gen
 snap ha nen
 snip pe ring
 spaan de ren
 spies wer per
 spits vin nig
 spot ach tig
 spring ha nen
 spu win gen
 staart star aen
 staat zuch tig
 stad hou der
 stal mees ter
 star oo gen
 ste de ling
 steen kui len
 steil oo rig
 stem pe len
 ster fe lijk
 steu nen de
 stip te lijk
 stoof pan nen
 stop pe len
 storm hoed je
 stort ne gen
 stou te lijk
 straat deua tje
 stren min gen
 stren ge lijk
 strijd baar heid
 strik re de
 strooi jin gen

struik roo ver
 stuur man schap
 suf fen de
 sui ke ren
 suk ke len.

T.

Taal kun de
 tach tig ste
 ta fel bord
 ta fe reel
 tak ken bos
 tal rijk heid
 ta me lijk
 tan de loos
 tap pin gen
 tas te lijk
 te gen spraak
 tel lin gen
 tem pel tje
 ter pen tijn
 tes ta ment
 the fau rier
 tien dub bel
 tim me ren
 tob be tje
 toe be reid
 toe jui cken
 toet sin gen
 toe wen schen
 tog tig heid
 tol le naar
 ton ne tje
 too neel stuk
 trom pet ten

troost brie ven
 troost dra ger
 too ver kunst
 top pe mast
 to te bel
 touw draai jer
 trak te ment
 tra nen vocht
 tra wan ten
 tref fe lijk
 treur ge dicht
 tri umf poort
 troe tel kind
 trou we loos
 tucht mees ter
 twee ja rig
 twij fe laar
 twin tig maal
 twist re de.

U.

Uit ban nen
 uit ber sten
 uit bot ten
 uit bui gen
 uit bri len
 uit de ver
 ui ter lijk
 uit et sen
 uit ge scheidt
 uit ge teerd
 uit ge veegd
 uit ge werkt
 uit gie ten
 uit groei jen

uit hou wen
 uit jou wen
 uit kam men
 uit kwij nen
 uit lag chen
 uit mel ken
 uit ne men
 uit put ten
 uit red den
 uit schud den
 uit span nen
 uit trap pen
 uit vaag sel
 uit wan nen
 uit zen den
 uit zwen ken
 uur wij zer.

V.

Vaan del tje
 vaar dig lijk
 va der land
 vad sig heid
 val ke nier
 vast ge steld
 vat tin gen
 ve der bosch
 veel ver wig
 vei lig heid
 veld ci pres
 ver an derd
 ver bas terd
 ver der ven
 ver ef fend
 ver flau wen

ver gui zen
 yer ja gen
 ver keer bord
 ver kwis ten
 ver scheu ren
 ver schil len
 ver sie ren
 ver want schap
 verw doos je
 ver zil verd
 ves ting bouw
 visch ach tig
 vis schers bank
 vlak pa pier
 vlam me tje
 ylas ka mer
 vleesch hou wer
 vlu ge len
 vlieg span sel
 vloed wa ter
 vloei ach tig
 vlog ha ver
 voed ster ling
 vol hou der
 vond wa ter
 voog des fe
 voor koop ster
 voor schrij ver
 voor stan der
 voort ge bragt
 voort ge strooid
 voort groei jen
 voort plan ten
 vor de ren
 vor ste lijk
 vor gen de

vreedzaam heid
 vree zin gen
 vreug de dag
 vroed ma ken
 vro lijk heid
 vrou we lijk
 vrucht baar heid
 vuil nis hoop
 vun zig heid
 vuur wa gen.

W.

Wees mees ter
 waai jin gen
 waar deer baar
 wacht hou der
 wal gen de
 wan del dreef
 wan kel baar
 wan ke len
 wa pen dans
 war kop pig
 was sen beeld
 wa ter bak
 wa ter nimf
 wa ter slang
 wed den schap
 we der gaan
 wed loop baan
 we du we
 wee nen de
 wen schen de
 we ren de
 werp ge weer
 wes hal ve

wet bre ker
 we zen lijk
 wig che len
 wijd be roemd
 wijn a zijn
 wijn stok plant
 wil der nis
 win ge west
 win ter maand
 wip pin gen
 wis se laar
 wit te brood
 woe ke raar
 won der baar
 wor ste laar
 woud e zel
 wre ken de
 wroe gen de
 wroe gin gen.

Z.

Zaad ak ker
 zaag mo len

zaai jn gen
 zacht moe dig
 za del paard
 za lig heid
 zal vin gen
 za men komst
 zaad groe ve
 zang mees ter
 zee al sem
 zee ba ren
 zee eng te
 zee ge klots
 zee lie den
 zee mon ster
 zee oe ver
 zeep ach tig
 zee sol daat
 zee vaart kunst
 ze gel ring
 zeldzaam heid
 zend brief je
 ze nu wen
 zes hoe kig
 ze ver zaad

ziel mis fen
 ziel to gen
 zij pe len
 zil ver mijn
 zift de lijk
 zift twis ten
 zoen of fer
 zol de ren
 zo mer huis
 zon da res
 zon ne beeld
 zoog var ken
 zor ge lijk
 zout va ten
 zuid wes ten
 zuur dee sem
 zwaard ve ger
 zwan ger heid
 zwart ach tig
 zwart ma ken
 zweet a der
 zweet drup pel
 zwet sin gen
 zwijn e gel.

Woorden van vier Lettergrepen.

A.

Aal be zi en
 aal moe ze nier
 aam bors tig heid
 aan be schrij ving
 aao be ste den
 aan bid de lijk
 aan dach te lijk

aan een han gen
 aan ge bon den
 aan ge dron gen
 aan ge gre pen
 aan ge han gen
 aan ge kon digd
 aan ge le gen
 aan ge moe digd
 aan gren zen de

aan hang sel tje
 aan kle ven de
 aan kwee ke rij
 aan lan gen de
 aan mer kin gen
 aan no pin gen
 aan prik ke len
 aan schrij vin gen
 aan tee ke naar

ach ter klap per
 ach ter straat jes
 acht hon derd-
 maal
 af bid din gen
 af dij vin gen
 af ge brocken
 af ge mat heid
 af ge vaar digd
 af grijs se lijk
 af gun stig lijk
 af los sin gen
 af schil de ren
 af troe te len
 af vœ rin gen
 af wij ken de
 a ka de mie
 al be dil ler
 al ge meen heid
 al mag tig heid
 am ster dam mer
 an der half maal
 a po the ker
 arg lis tig heid
 a vond ster ren
 a zuur ver wig.

B.

Baat zuch tig heid
 bab be jaar ster
 bal da dig heid
 ban ket bak ket
 barm har tig heid
 be bol wer ken
 beg de yul sel

be dek kin gen
 be den ke lijk
 be der se lijk
 be die niur gen
 be dil lin gen
 be ëe di gen
 beeld hou we rij
 be ër vin gen
 be geef lijk heid
 be ha gen de
 be hou de nis
 be jam me ren
 be let se len
 be man te len
 be oor lo gen
 be pleis te ren
 be reid wil lig
 be scha du wen
 be sin ge len
 be snij de nis
 be ta me lijk
 be val lig heid
 be weeg re den
 be win pe len
 be za digd heid
 be zwij ken de
 bij een bren gen
 bij krul pen de
 bij zon der heid
 bin nen byen gen
 blan ket sel doos
 blind ach tig heid
 blood ge tu gen
 bloem go din nen
 boek druk ke rij
 boe zem vrig den

bok ge stern te
 bol werk ma ker
 boom snoei jin gen
 bouw mees ter-
 schap
 bo ven drem pel
 bril lea ma ker
 bui ten lan der
 bul de ren de
 bur ge mees ter.

C.

Ce der hoo men
 chris te lijk heid
 ci ter spe len
 ci troen hoo men
 ci troen ver wig.

D.

Daar be nê ven
 daar en be ven
 da de lijk heid
 da ge lijk sche
 dag re gis ter
 dank zeg gin gen
 deel acht tig heid
 den nen ap pel
 deur be waar der
 da a ken schap
 diep zin nig heid
 dob het stes nen
 dom me lin gen
 door blin ken de
 door ge val ken.

door hak kin gen
 door lei din gen
 door men gin gen
 door nat tin gen
 door re ge nen
 door snuf fe len
 door voch ti gen
 door wan de len
 dorst les sin gen
 drang re de nen
 drink be ker tje
 drui ven tros sen
 dub bel har tig
 dui vel ban nen
 twee pe rij en
 dwin ge lan dij.

E.

Ech te lin gen
 e del moe dig
 een pa rig heid
 eer gie rig heid
 ei gen zin nig
 ek ster oo gen
 er va ren heid
 es sen boe men
 et ter hui len
 eu vel da den
 e zel ach tig.

F.

la bel ach tig
 ak kel dra ger
 a ri se er

fe bru a rij
 fiel te stuk ken
 flauw har ti gen
 flik ke rin gen
 fon tein bui zen
 fran je ma ker
 fruit dra gen de.

G.

Gaar bra de rij
 gaauw die ve rij
 ge beur te nis
 ge bied zuch tig
 ge boor te dag
 ge borst har nast
 ge dach te nis
 ge denk schrij ver
 geest drij ve rij
 ge fat soe neerd
 gek ker nij en
 ge loof waar dig
 ge luk za lig
 ge pees kun de
 ge o pen baard
 ge rant soe neerd
 ge schicht boek je
 ge tem perd heid
 ge vie ren deeld
 ge wel de naar
 ge wig tig lijk
 ge za men lijk
 git de broe der
 glin ste ran de
 god ge leerd heid
 god ze lig heid

goed wil lig heid
 goud geel ach tig
 grond leg gin gen
 gul har tig heid
 gun ste lin gen.

H.

Haag ap pel boom
 hag che lijk heid
 hals straf te lijk
 hard lij vig heid
 heb be lijk heid
 heersch zuch ti
 gen
 hei lig dom men
 hel den da den
 he me lin gen
 her sen ziek ten
 her vor min gen
 heu vel ach tig
 hoe da nig heid
 hoofd sie ra den
 hoog acht baar
 heid
 hoo vaar dig heid
 hout hak kin gen
 hui ve rin gen
 hup pe len de
 hu we lij ken.

I.

IJ del he den
 ij hoof dig heid
 ij sel se gen

ij zer groe ve
 ij zer wer kers
 m en tin gen
 in ge bla zen
 in ge dol ven
 in ge gra ven
 in ge kan kerd
 in ge la ten
 in ge le verd
 in ge no men
 in ge scha pen
 in ge span nen
 in ge to gen
 in ge trok ken
 in ge val len
 in ge wil ligd
 in ge za meld
 in gie tin gen
 in hu rin gen
 in ko me ling
 in plan tin gen
 in rök kin gen
 in schik kin gen
 in teu ge ten
 in vou win gen
 in wen dig lijk
 in za me len
 in ze ge nen
 in zou tin gen.

J.

Jaar ge tij den
 jagt wa ran de
 jon ge ling schap
 ju weel kof fer.

K.

Kaal hoof dig heid
 ka ke bee nen
 ka ke laar ster
 ka lan der worm
 ka mer die naar
 kamp vech tin gen
 kas tan je boom
 kei ze rin nen
 kerk mees te ren
 kerk schen de rij
 kin der boek je
 kin der ziek te
 kit te lin gen
 klaag lie de ren
 klein ach tin gen
 knik ke bol len
 kod dig he den
 kon fi tu rier
 koor de dan ser
 krul le bol len
 kwaad aar dig heid
 kwak zal ve tij
 kwar tel been tje
 kwijt schel din gen
 kwijn ke le ren.

L.

Laat dun kerd
 heid
 lan ter fan ten
 leer gie rig heid
 le de ma ten
 lek ker bek jes
 let ter blok ken

le vens wij ze
 lief da dig heid
 ligt ge loo vig
 lijf straf fe lijk
 lijk vuur as sche
 lijm ach tig heid
 lod der oo gen
 lor ren draai jer
 los bol lig heid
 lueht per fin gen
 luis te ren de.

M.

Maag snij din gen
 man ne lijk heid
 mar te la ren
 ma tras ma ker
 me de bur ger
 meer der ja rig
 mild da dig heid
 min ne dich ten
 mis da di ger
 mis han de den
 mis lui den de
 mis prij zin gen
 mis se ke nen
 mis stel lin gen
 mod der plas sen
 mon ste rin gen
 mug ge zift ster
 muil e ze len.

N.

Naam ge vin ge

na a pe rij
 na boe sin gen
 nacht fak ke len
 na ja gin gen
 na schil de ren
 ne der duif sche
 ne der ge legd
 ne der ha len
 ne der hei jen
 ne der knie len
 ne der lan der
 ne der plof fen
 ne der stor ten
 ne der vel len
 ne der wer pen
 ne der zin ken
 ne gen hon derd
 nest ve de ren
 no ten schel pen.

O.

Oe fen scho len
 oes ter schel pen
 om bol wer ken
 om ge vloch ten
 om gor den de
 om koo pin gen
 om lom me ren
 om ploeg en de
 om zwach te len
 on af ge lost
 on barm har tig
 on chris te lijk
 on der druk ken
 on ef fen heid

on ge ha vend
 on ge me ten
 on ge naak baar
 on ge oe fend
 on ge rijm t heid
 on ge schon den
 on ge teu geld
 on ge zou ten
 on god de lijk
 on her stel baar
 on lijd zaam heid
 on men sche lijk
 on na speur lijk
 on par tij dig
 on regt ma tig
 on schik ke lijk
 ont an ke ren
 ont bijt ver trek
 ont plooi jin gen
 ont schul di gen
 ont vein zin gen
 ont ze nu wen
 on uit roei baar
 on zigt baar lijk
 ooft ver koo per
 oog ge tui gen
 oor deel da gen
 oor logs ba nier
 op dis schin gen
 op ge hou wen
 op ge dra gen
 op ge hel derd
 op ge of ferd
 op ge za deld
 op mer kin gen
 op pas ser tje

op reg tig heid
 op schik kin gen
 op stan din gen
 op werp te len
 op zui pin gen
 os sen of fer
 on der lin gen
 oud groot moe der
 oud groot va der
 o ver drij ven.

P.

Paar den sie raad
 paard ver koo per
 pan ne koe ken
 pan tof fe len
 par tij loo per
 per so naad je
 pijl wer pin gen
 plun de rin gen
 po e zij strijd
 po pu lier bosch
 post vat tin gen
 pot aar de werk
 praal graf ste de
 pries te res fen
 prik ke lin gen
 pro fij te lijk
 pro vin ci aal
 pur per ge waad.

R.

Raad ge yin gen
 raas kal len de

ram me lin gen
 ramp za lig heid
 re de ka mer
 re de neer kunst
 re gel ma tig
 re gen ster ren
 re gi ments staf
 rei ni gin gen
 reuk bal le tje
 rid der spo ren
 rijks sie ra den
 rim pel ach tig
 ron das dra ger
 roof gie rig heid
 rot ting o lie
 ro zen no bel
 rui ter ben de
 rust bed de tje.

S.

Sa bel vel len
 sa kra men ten
 schat be waar der
 scheeps tim mer
 man
 scherp zin nig heid
 schik go din nen
 school ge noot
 schap
 schud de bol len
 schuld ei sche ren
 sla pe loos heid
 smer te loos heid
 sma ren spe ler
 spijs ge reg ten

stad hou der schap
 ste de hou der
 stem pel plaat je
 ster re kij ker
 ster ve lin gen
 stil zwij gend heid
 stok ou der dom
 stout moe dig heid
 straat. schen de rij
 sui ker bak ker
 suk ke lin gen.

T.

Taal kun di gen
 ta ber na kel
 ta fel ge regt
 tand trek kin gen
 ta pijn stik ker
 te gen baf sen
 tig chel steen tje
 tim me rin gen
 toe be trou wen
 toe ei ge ner
 toe jui chin gen
 toe luis te ren
 toe stem men de
 toe ver trou wen
 toe wij zin gen
 toe zeg gin gen
 too neel mees ter
 too ve rij en
 tref fe lijk heid
 trom pet ma ker
 trouw be lof ten
 tuin bed de tje

tus schen zaai jen
 twee drag tig lijk
 twee lings zus ters
 twij fel ach tig
 twist re de naar.

U.

Uit a de ming
 uit ban nin gen
 uit dam pin gen
 uit ge hou wen
 uit ge lag cheit
 uit ge plan derd
 uit ge schre ven
 uit ge was schen
 uit gie tin gen
 uit ha lin gen
 uit ja gin gen
 uit mer ge len
 uit plun de ren
 uit re ke nen
 uit schit de ren
 uit trek ken de
 uit vat ten de
 uit wa se men
 uit zen din gen
 uit zwel lin gen.

V.

Vaar dig lij ker
 va der moor der
 var ken drij ver
 va re ma kers
 vee hoe dia g.

id o ver ste
 nijn men ger
 en ster rui ten
 er bol gen heid
 er de di gen
 er ee rin gen
 er foei se len
 er haal schrij ver
 er ja rin gen
 er kwan se len
 er me tel heid
 er nieu win gen
 er ont waar digd
 er schik len de
 er zen ma ker
 vier hon derd ste
 visch schub be tje
 vle der mui zen
 voed ster hae ren
 vol doe nin gen
 volk plan tin gen
 von de lings huis
 voor oor dee len
 voor raad kel der
 voor tref se lijk
 voort va ren de
 voor uit loo pen
 voor we ten schap
 vor de ren de
 vor de rin gen
 vre de ver bond
 vreem de lin gen
 vrin din ne tje
 vrou wen sie raad
 vrucht baar ma
 kend

vuist vech tin gen
 vuur spu win gen.

W.

Waar ach tig heid
 waar de rin gen
 wa fel ij zer
 wa gen ma ker
 wan ke lin gen
 wa ter golf je
 we der ei schen
 we der kee ren
 we der zen den
 we der zijd sche
 we du we naar
 weer gal men de
 wees be zor ger
 we ke lijk sche
 wen sche lij ke
 werk tuig ma ker
 wet ge leer de
 we zen lijk heid
 wijd be roem de
 wijn gaar de nier
 wijn rank snoei
 jer
 win ter kwar tier
 wis kun ste naar
 woe ke raar ster
 wol be rei der
 won der tee ken
 woor den boek je
 wor ste lin gen
 wor tel woor den
 wre me len de.

Z.

Zacht moe dig
 ste
 za del ma ker
 zak ken dra ger
 zelf le pel tje
 za lig he den
 zang go din nen
 ze de kun de
 ze de mees ter
 zee roo ve rij
 ze gen wen schen
 zelf stan dig heid
 zes hon derd ste
 ze ven hoe big
 zie ke lijk heid
 ziel to gen de
 zij pe len de
 zoen of se ren
 zoet vloe ien de
 zol der ge welf
 zo mer huis je
 zon ne scherm pje
 zor ge loos heid
 zot ter nij en
 zout ma ke rij
 zuig lam me tjes
 zus ter moor der
 zwaar hoof dig
 heid
 zwaar wig tig ste
 zwa rig he den
 zwa vel stok je
 zweet a der tjes
 zwer venis wij ze.

Om uwen lust, lieve kinderen, zoo veel mogelijk aart te vuren, zullen wij hier, tusfchen beiden, eenige weinige en gemakkelijke Leeslesjes invoegen, om daardoor, doch dezelve eerst spelende, met het lezen een begin te maken. — Dan, daar het volstrekt noodzakelijk is, dat gij alvorens met de voornaamfte teekens, die bij het lezen in aanmerking komen, bekend wordt, zoo zullen wij eerst van elk derzelve eene korte verklaring geven, en daarop dan de getalmerken laten volgen, die mede dikwerf onder het lezen voorkomen (*).

De gewone Leesteekens zijn de volgende:

(/) of (;) *Comma.* Bij dit teeken wordt een weinig ftil gehouden, en het dient meestal, om daarbij adem te halen. Bij voorbeeld:

Een kind moet nooit denken, dat het meer weet, en beter spellen of lezen kan, dan andere kinderen.

(;) *Comma punt.* Hierbij houdt men een weinig langer op; en het woord, dat na dit teeken volgt,

(*) Wij zouden den Onderwijzer raden, om van de verklaring dezer leesteekenen geen gebruik te maken, tot oefening voor de Leerlingen in het lezen, dan na dat de *Leeslesjes*, die hierop volgen, zijn afgeloopen, naardien zij alsdan van het gemakkelijke tot het meer moeilijke worden opgeleid, maar wij zouden het zeer goed vinden, indien hij hen, naar aanleiding hiervan, een mondeling onderrigt gaf: waarom wij dan ook deze plaats voor de geschikfte hielden, en die het wezenlijk ook is, om den Leerling hiervan, alvorens hij tot het lezen zelve overgaat, onderrigt te geven.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Hier zullen wij nu laten volgen de

Getallen.

1	2	3	4	5	6	7	8
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
een	twee	drie	vief	vijf	zes	zeven	acht
9	10	11	12	13	14	15	
IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	
negen	tien	elf	twaalf	dertien	veertien	vijftien	
16	17	18	19	20			
XVI	XVII	XVIII	XIX	XX			
zestien	zeventien	achttien	negentien	twintig			
30	40	50	60	70	80		
XXX	XL	L	LX	LXX	LXXX		
dertig	veertig	vijftig	zestig	zeventig	tachtig		
90	100	101	100	200			
XC	C	CI	CC				
negentig	honderd	honderd en een	twee honderd				
	500	1000					
	D. (D)	M. (M)					
	vijf honderd.	duizend <i>ens.</i>					

Leeslesjes.

De beste lesfen zijn van geen nut, zoo men daarop geen acht geeft.

Zoo lang een Leerling geen' lust heeft, om iets uit zich zelve te leeren, zoo lang is het beste onderwijs, of de aansporing daartoe, van geene kracht.

Dit blijkt, onder zoo vele anderen, aan *Willem*, die reeds vele jaren ter school gegaan, maar nog niets geleerd heeft, omdat hij meer lust tot spelen, dan tot leeren betoonde, en, zoo zulks met hem niet verandert, zal hij altoos een ezel blijven, en waardig, om van alle zijne medefcholieren bespot te worden.

D e

Klaartje, integendeel, zit van het begin des schooltijds zeer stil, leert vlijtig, schrijft netjes, zindelijk en zonder fouten; men ziet haar nooit lagchen, noch praten, gelijk andere stoute kinderen; zij leert hare vragen wekelijks zeer wel. — Daarom wordt zij ook van God gezegend in haar werk. — Zij vordert in ééne maand meer, dan de anderen in een geheel jaar. —

Wat dunkt u, luiards! — ongehoorzamen! — moet u dit meisje niet beschamen? — laat het u toch tot een voorbeeld strekken, om beter te leeren, meer gehoorzaam te zijn, de ondeugd te schuwen, uwen tijd beter waar te nemen, ten einde gij uwen Ouders en Meesters tot blijdschap verstrekt, daar integendeel, niets dan de grootste smart voor u te wachten is, wanneer gij zulks niet doet.

D E R D E T R A P.

Leerende te gelijk verscheidene soorten van Letters.

Woorden van vijf Lettergrepen.

A.

aan de ste din gen	ach ter bal gen de
aan een scha ke ling	ad mi ra li teit
aan ge le gen heid	af be ta lin gen
aan mer ken? waar din	af go den die naar
aan na de rin gen	af ho me lin gen
aan tee ken boek je	af schu we lijk heid
aan waak ke rin gen	af tee ke rin gen
acht en twan tig ste	af haer di gin gen
ach ter ge la ten	af wen te lin gen
	af zon de rin gen

4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

S.
 Scha duta ach tij he den
 we te rij her kaa per
 staats her ga de rin gen.

C.
 Ce gen strif be lin gen
 te gen kaar ste lin gen
 twij sel zin nig he den
 tijd te ken kun di gen.

W.
 Wux wij zer kun di gen.

D.
 Der af ge le gen heid
 her ma ke lijk he den
 her me nig wul di gen
 her wu ge lij ken de
 her ont waar di gtn gen

bi ze ba ze rij en
 waor he ant waor din gen
 wa gel wiig che la rij
 volks her ga de rin gen
 bre de han de lin gen
 wuur wiig che la rij en.

D.
 We der om ge trof ken
 we der spaan ne lin gen
 we der waag dig he den
 twin tet le ge rin gen
 wijs sel han de lin gen
 woor den bit te rij en
 woor stel oe se nin gen.

Z.
 Za men scha ke lin gen.

Woorden van zeven en acht Lettergrepen.

A.
 Ach ter o ver ge sme ten
 af go den prie ste res sen
 af go den prie ster scha-
 ren
 al ler be min nens waar-
 digst
 al les o ver klim men de.

B.
 Blau ket sel ver koo pin-
 gen.

C.
 Ce der boo men bla de-
 ren.

D.
 Dui vels kun ste na rij-
 en.

E.
 E le ments ver aa de ring.

A.
 Achterovergesmeten
 afgoderprieressesen
 afgodenprierescharen

A.
 allerbeminnenswaardigst

A.
 allesoverklimmende.

B.
 Blanketselverkoopingen.

C.
 Cederboomenbladeren.

D.
 Duivelskunstenarijen.

E.
 Elementsverandering.

F. For tres sen be stor min- gen. G.	F. Fortresfenbestormingen, G.
Ge heu ge nis lee rin gen ge nes mid del ver koo per ge tui ge nis ge vin gen ge van ge nis be waar der.	Geheugenisleeringen geneesmiddelverkooper getuigenisgevingen gevangenisbewaarder.
H. Hon derd maal hon derd dui- zend. J.	H. Honderdmaal honderddui- zend. J.
Je ne ver boom bla de ren.	Jeneverboombladeren.
IJ. IJ zer ge reed schap han- de laar. K.	IJ.zergereedschaphandelaar, K.
Klee de ren ver koo pe ren klein no di en ver za me- laars	Kleederenverkooperen kleinnodiënverzamelers
kwe pe ren kwee ke rij en.	kweperenkweekerijen.
L. Leem be rei ders win kel- knecht. M.	L. Leembereiderswinkel- knecht. M.
Me de oot spron ke lij ke.	Medtoorspronkelijke.
N. Ne gen en ze ven tig ste.	N. Negenenzeventigste.
O. Of fer wig che la res se on ge mak ke lij k he den on o ver ko me lijk he den on we der spre ke lij k heid on der bur ge mets ter- schap. P.	O. Offerwigchelaresse ongemakkelijkheden onoverkomelijkheden onwedsprekelijkheid onderburgemeesterschap. P.
Pleit re de wis se lin gen.	Pleitredewiselingen.
R. Ra ri teits ver too nin gen.	R. Rariteitsvertooningen.
S. Spe ce rij ver za me ling.	S. Specerijverzameling.

Tucht te lin gen be waar- der. T.	Tuchtelingenbe.vaarder.
Uur wij zer kun dig he- den. U.	Uurwijzerkundigheden. U.
Ver me nig vul di gen de vo gel wig che la rij kun de vo gel wig che la rij tee- ken. V.	Vermenigvuldigende vogelwigchelarijkunde vogelwigchelarijreeken. V.
Woord oor spron ke lijk- he den. W.	Woordoorspronkelijkheden. W.
Zeil ree lig gen de sche pen. Z.	Zeilreeliggendeschepen. Z.

Deze woorden, door u, Kinderen! wel geleerd zijnde, zult gij, buiten twijfel, al de u voorkomende woorden kunnen spellen en uitspreken; en zelfs, wanneer gij eens schrijft, wel weten, waar gij een woord moet afbreken.

Het is voor u van veel belang, lieve Jeugd! dat gij reeds vroeg met u Vaderland bekend wordt, waarin gij geboren zijt en opgevoed wordt, en waaraan gij, groot geworden zijnde, de verschuldigde diensten zult moeten bewijzen.

Om u hierin eenigzins te' gemoet te komen, zoo laten wij de voornaamste Steden van ons Vaderland hier in ééne Alfabetische orde volgen.

V I E R D E T R A P.

De NEDERLANDEN of het voormalig HOLLAND, ons Vaderland, werd eertijds verdeeld in *Zeven* onderscheidene Landfchappen of Departementen, namelijk:

GELDERLAND.
HOLLAND.
ZEELAND.
UTRECHT.

VRIESLAND.
OVERIJSEL.
GRONINGEN.
BATAAFSCH BRABAND.

De voornaamste Steden nu dezer onderscheidene
Departementen-zijn :

In GELDERLAND.	Medenblik Monnikendam Muiden Naarden Oudewater Purmerend Rotterdam Schiedam Schoonhoven Vianen Weesp Woerden.	In VRIESLAND. Dokkum Franeker Harlingen Leeuwarden Sneek Stavoren Workum.
In HOLLAND.	In ZEELAND. Brouwershaven Ter Goes Middelburg Tolen Vere Zierikzee.	In OVERIJSEL. Aspen Deventer Elburg Hasselt Hattum Kampen Koeverden Zwol.
Alkmaar Amsterdam Asperen Briel Delft Dordrecht Edam Enkhuizen Gorinchem Gouda Haarlem Hage Hoorn Leyden	In UTRECHT. Amersfoort Rhenen Utrecht Wijk te Duurstede Ijsselstein.	In GRONINGEN. Delfzijl Groningen Winschoten.
		In BATAAFSCH BRABAND. Bosch Breda, enz.

Nu zouden wij hiermede wel kunnen eindigen, als woorden genoeg ter spelling voorgesteld hebbende; maar naardien wij in de Schriften des Ouden en Nieuwen Testaments niet weinig woorden aantreffen, die zeer ongemakkelijk zijn, ja die zelfs zeer slecht uitgesproken worden, zoo zullen wij hier eenigen van die woorden, volgens het A, B, C, laten volgen.

V I J F D E T R A P.

Verscheidene eigen Namen uit het O. en N. Testament.

Aäron, Abara, Abarim, Abedmelech, Abel, Abjathar, Abiel, Abiëzer, Ablgail, Abimaël, Abimelech, Abinadab, Absalom, Adam, Achab, Achaz, Achazia, Achbor, Achikam, Achimaaz, Achimelech, Achnam, Achisafchar, Achitophel, Adoni-bezek, Adummin, Achasaëros of Ahasveros, Aholibama, Afath, Akon-Bachut, Almon-Diblathaim, Amasai, Aminadab, Amraphel, Anathot, Antiochus, Arthafasta, Artaxerxes, Aschpenaz, Astheratiter, Abaddon, Abraham, Achaiæus, Adramisium, Adriatische, Alexandrië, Alpha, Alphas, Ananias, Andronicus, Antiochia, Archangel, Archelaüs, Areopagus, Arimathea, Aristarchus, Athenen.

Baal-Perazin, Bachurim, Baëza, Balthazar, Bathseba, Beëtothiter, Behemoth, Benhadad, Berodach, Bozra, . . . Barachias, Barnabas, Barfebas, Batholomeus, Bartimeus, Beëlzebub, Bethanion, Bethlehem, Bethsaida.

Caphtorim, Carchemis, Cherubim, Chinneret,
Cherim, Cubeers, Cuschan-Reschataim, . . .
Cajaphas, Capernaüm, Cappadocia, Cæsarea,
Cloë, Chorazin, Corinthiërs.

Damascus, Daniël, Dothan, Delita, Debora,
Dinhaba, Diblataim, Donanin, Doëg, . . .
Dalmanutha, Dalmatië, Decapolis, Demetrius,
Dionysius-Areopagita, Deotrepes, Drucilla.

Ebed-melech, Ebenhaëzer, Ebsan, Eslon, Elaser,
Eleazer, Elchanan, Eljada, Eliakim, Elië-
zer, Elimelech, Eliphelet, Eliphas, Elischamah,
Elizaphan, Ephod, Ephraim, Ephrata, Ezarhad-
don, Esthaol, Ewilmerodach, Euphrates, . . .
Elias, Elimas, Elizabeth, Emmanuël, Epaphras,
Epaphrodotos, Eubulus, Eunice, Eutyclus.

Felix, Festus, Fortunatus.

Gabriël, Galeed, Gamliël, Gammadim, Gath-
Rimton, Gamazia, Gerizim, Genuël, Globethon,
Gibeon, Girsasiten, . . . Gaditen, Gabbatha,
Galatia, Galilea, Gamaliël, Gethsemane, Golgotha.

Hadadezer, Hadad-immon, Hadrach, Hammach,
Hanantël, Hananja, Hanoeh, Hazar-mareth, Ha-
zeron-Tamar, Hiskia, Hobab, Homti, Hophra,
Hironaüm, Hotniël, . . . Hermogenes, Herodes-
Iscalonica, Hymeneus.

Ibchar, Icabod, Iodo, Idumea, Immanuël, In-
diën, Isai, Ishi-Benob, Isboseth, Ismaël, Israël,
Isfaschar, Ithamar, Ithiël, Izabel, Izreël, . . .
Italiaansche, Icoreën.

Jazanja, Jaëlam, Jaënoeh, Japheth, Japhia, Ja-
pha, Jarmuth, . . . Jäirus, Jechonias, Jericho,
Jëezabel, Jeruzalem, Jephthes, Josched-Baschebet,
Jonathan, Jeschurum, Jozuphat, Jupiter.

Kadzeël, Kadmoniter, Kedör-Laomer, Kene-
siter, Keëren-Happuch, Kibrot-Taäbe, Kichare-
zeth, Kiriath-Irba, Kiriataim, Kiriath-Jearim.

ere,
...
ra,
...
ora,
...
us,
...
las-
Zis
tan.
had
...
ras,
...
as-
on,
ha,
na.
ch,
He
ra,
des
...
In-
ali
...
Ja
no,
bet
ere
are
3

Google

